โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (อพ.สธ. - ส.ป.ก.)
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐

๑. หน่วยงานรับผิดชอบ

๑.๑ หน่วยงานหลัก สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

๑.๒ หน่วยงานบูรณาการ

๑.๒.๑ หน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๑.๒.๒ ศูนย์แม่ข่ายประสานงาน อพ.สธ.

๑.๒.๓ ศูนย์ประสานงาน อพ.สธ. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๒. ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์/นโยบาย

๒.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ: ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

๒.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

๒.๒.๑ ประเด็นแผนแม่บท: ประเด็นพลังทางสังคม

๒.๒.๒ ประเด็นแผนย่อย: การเสริมสร้างทุนทางสังคม

๒.๒.๓ เป้าหมายของแผนย่อย: ภาคีการพัฒนามีบทบาทในการพัฒนาสังคมมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง

๒.๓ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๓

๒.๓.๑ หมุดหมายที่ ๑ ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง

๒.๓.๒ เป้าหมาย: มูลค่าเพิ่มของสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปสูงขึ้น

๒.๔ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)

๒.๔.๑ เป้าหมายที่ ๑๖ ความสงบสุข ยุติธรรม และสถาบันเข้มแข็ง

๒.๔.๒ เป้าหมายย่อย ๑๖.๗ สร้างหลักประกันว่าจะมีกระบวนการตัดสินใจที่มีความรับผิดชอบ ครอบคลุม มีส่วนร่วม และมีความเป็นตัวแทนที่ดีในทุกระดับการตัดสินใจ

๒.๕ นโยบายรัฐบาล

๒.๕.๑ ข้อ ๑ นโยบายพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

- ข้อ ๑.๒ สืบสานต่อยอดโครงการพระราชดำริและโครงการตามแนวพระราชดำริ
- การส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๒.๖ นโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๒.๖.๑ ข้อ ๓ พัฒนาศักยภาพเกษตรกร

- ยกระดับทักษะผ่านหลักสูตร Reskill และ Upskill
- สร้างองค์ความรู้ ทักษะสมัยใหม่/สนับสนุนการประกอบอาชีพด้านการเกษตร

/๒.๗ ยุทธศาสตร์...

๒.๗ ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี ๒๕๗๐

- ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ ข้อ ๔ ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนย่อยของแผนแม่บท ข้อ ๔.๑.๑ พลังทางสังคม ข้อ ๔.๑.๑.๔ การดำเนินภารกิจตามแผนแม่บทพลังทางสังคม

๒.๘ แผนแม่บท อพ.สธ. ระยะ ๕ ปีที่แปด (๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๙ - ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๗๔)

๓. หลักการและเหตุผล

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) เป็นโครงการที่สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระราชดำริ ให้ดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยให้อนุรักษ์พืชพรรณเพื่อรักษาฐานทรัพยากรของประเทศ และน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในการดำเนินงานโครงการ เพื่อสืบสานพระราชปณิธานในการอนุรักษ์ทรัพยากรของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ที่ทรงให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชและทรัพยากรธรรมชาติของประเทศ โดยมีแนวทางการดำเนินการภายใต้แผนแม่บท อพ.สธ. ระยะละ ๕ ปี โดยกำหนดเป้าหมาย เพื่อพัฒนาบุคลากร อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรให้เกิดประโยชน์ถึงมหาชนชาวไทย และมีวัตถุประสงค์ให้เข้าใจและเห็นความสำคัญของทรัพยากร ให้ร่วมคิดร่วมปฏิบัติ จนเกิดประโยชน์ถึงมหาชนชาวไทย และให้มีระบบข้อมูลทรัพยากรให้สื่อถึงกันได้ทั่วประเทศ

เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๔ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้ขอพระราชทานพระราชานุญาตเข้าร่วมสนองพระราชดำริ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) ซึ่งสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานพระราชานุญาตให้ ส.ป.ก. เข้าร่วมสนองพระราชดำริ และ ส.ป.ก. เริ่มดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖ โดยใช้ชื่อโครงการว่า โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (อพ.สธ. - ส.ป.ก.) เป็นหน่วยงานสนองพระราชดำริ อพ.สธ. กลุ่ม G๙ ดำเนินงานกิจกรรมที่ ๘ กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากรภายใต้กรอบที่ ๓ การสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร

ปัจจุบัน โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) ดำเนินงานตามแผนแม่บท อพ.สธ. ระยะ ๕ ปีที่แปด (๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๙ - ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๗๔) โดยกำหนดเป้าหมาย เพื่อพัฒนาบุคลากร อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรให้เกิดประโยชน์ถึงมหาชนชาวไทย และมีวัตถุประสงค์ให้เข้าใจและเห็นความสำคัญของทรัพยากร ให้ร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ จนเกิดประโยชน์ถึงมหาชนชาวไทย และให้มีระบบข้อมูลทรัพยากร ๓ ฐานทรัพยากร ได้แก่ ทรัพยากรกายภาพ ทรัพยากรชีวภาพ และทรัพยากรวัฒนธรรมภูมิปัญญาที่สื่อถึงกันได้ทั่วประเทศ

ส.ป.ก. ตระหนักถึงความสำคัญของฐานข้อมูลทรัพยากรของประเทศ จึงกำหนดเป้าหมายสำคัญ คือ การจัดทำฐานข้อมูลทรัพยากรในเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อสนับสนุนงานฐานทรัพยากรท้องถิ่นสู่ฐานข้อมูลทรัพยากรของประเทศ และขับเคลื่อนการดำเนินงานด้วยการสนับสนุนเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ทั้งรายบุคคล หรือกลุ่ม/

/ชุมชน...

ชุมชน/พื้นที่ ได้รู้จักใช้ รู้คุณค่า หวงแหน รักษา ทรัพยากรกายภาพ ทรัพยากรชีวภาพ และทรัพยากรวัฒนธรรม และภูมิปัญญา มีการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากร นำไปสู่การสร้างรายได้อย่างยั่งยืน และการสนับสนุนโรงเรียนในเขตปฏิรูปที่ดินให้ดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน การจัดทำ ๕ องค์ประกอบ ๓ สาระการเรียนรู้ โดยใช้พืชศึกษา/ทรัพยากรท้องถิ่น บูรณาการเข้าสู่การเรียนการสอนให้นักเรียนได้สัมผัส ได้เรียนรู้ เพื่อสร้างจิตสำนึกอนุรักษ์พันธุกรรมพืชและทรัพยากรให้กับเด็กและเยาวชน ทั้งนี้ ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานนั้น ส.ป.ก. จะบูรณาการการดำเนินงานทั้งหน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอก

สำหรับการบูรณาการกับหน่วยงานภายใน หมายถึง การดำเนินงาน อพ.สธ. ร่วมกันระหว่างสำนัก/กอง/ศูนย์ ของ ส.ป.ก. เพื่อขับเคลื่อนงานด้านการปลูกรักษาทรัพยากร เช่น องค์ความรู้ด้านการเกษตร นวัตกรรม เทคโนโลยีการผลิต ด้านการใช้ประโยชน์ทรัพยากร เช่น การพัฒนาธุรกิจชุมชน การรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร และด้านการจัดทำฐานข้อมูลทรัพยากรในเขตปฏิรูปที่ดิน เป็นต้น ส่วนการบูรณาการกับหน่วยงานภายนอก หมายถึง การประสานความร่วมมือกับหน่วยงานร่วมสนองพระราชดำริและบุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมขับเคลื่อนโครงการ อพ.สธ. - ส.ป.ก. ให้บรรลุเป้าหมาย ประกอบด้วย ศูนย์แม่ข่ายประสานงาน อพ.สธ. หรือศูนย์ประสานงาน อพ.สธ. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีเขตปฏิรูปที่ดิน โรงเรียนในเขตปฏิรูปที่ดิน และเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

ในการนี้ ส.ป.ก. จึงกำหนดรูปแบบการดำเนินงาน เป็นการดำเนินงานฐานทรัพยากรท้องถิ่นควบคู่กันกับงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน โดยใช้ฐานข้อมูลพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินในตำบล/ท้องที่เดียวกัน เป็นเกณฑ์การพิจารณาในการดำเนินงานสนับสนุนทั้งงานฐานทรัพยากรท้องถิ่นและงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน ด้วยการทำงานร่วมกับศูนย์แม่ข่ายประสานงาน อพ.สธ./ศูนย์ประสานงาน อพ.สธ. เพื่อพัฒนาเกษตรกร สร้างองค์ความรู้ในการดำเนินงานฐานทรัพยากรท้องถิ่นทั้งด้านการปลูกรักษาทรัพยากรและด้านการใช้ประโยชน์ทรัพยากรในการประกอบอาชีพและสร้างรายได้ และสนับสนุนให้เกษตรกรร่วมดำเนินงานฐานทรัพยากรท้องถิ่นร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และร่วมสนับสนุนงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน โดยเป็นพื้นที่ต้นแบบ แหล่งเรียนรู้การปลูกรักษาและใช้ประโยชน์ทรัพยากรในท้องถิ่นเพื่อปลูกจิตสำนึกเด็กและเยาวชน

การสนับสนุนงานฐานทรัพยากรท้องถิ่นควบคู่กันกับการสนับสนุนงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน จะเกิดเครือข่ายความร่วมมือระหว่าง ส.ป.ก. ศูนย์แม่ข่ายประสานงาน อพ.สธ./ศูนย์ประสานงาน อพ.สธ. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โรงเรียน และเกษตรกร เกิดการพัฒนาฐานข้อมูลทรัพยากร การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรในพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม สร้างมูลค่าเพิ่มและยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรและชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดิน อันเป็นแนวทางสำคัญของแผนแม่บท อพ.สธ. ระยะ ๕ ปีที่แปด (๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๙ - ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๗๔)

ดังนั้น ส.ป.ก. จึงจัดทำโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (อพ.สธ. - ส.ป.ก.) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ เพื่อสนองพระราชดำริสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อพัฒนาและเชื่อมโยงฐานข้อมูล สนับสนุนการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรในเขตปฏิรูปที่ดินอย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน และสนับสนุนการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับเด็กและเยาวชนในโรงเรียนในเขตปฏิรูปที่ดิน

/๔. วัตถุประสงค์...

๔. วัตถุประสงค์

๔.๑ เพื่อสนองพระราชดำริ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

๔.๒ เพื่ออนุรักษ์พืชพันธุ์และความหลากหลายทางชีวภาพในเขตปฏิรูปที่ดินด้วยการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์

๔.๓ สนับสนุนเด็กและเยาวชนในโรงเรียนเขตปฏิรูปที่ดิน และเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินให้มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

๕. กลุ่มเป้าหมายและพื้นที่การดำเนินงาน

๕.๑ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน (รร.ตชด.) หรือโรงเรียนสังกัดอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน ๙๕ โรงเรียน จาก ๖๖ จังหวัด

๕.๒ เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๕๙ ราย

๖. วิธีดำเนินงาน

๖.๑ ส.ป.ก.ส่วนกลาง ศึกษาข้อมูล วิเคราะห์ และจัดทำแนวทาง แผนการดำเนินงาน ฐานข้อมูลโรงเรียน/ฐานข้อมูลเกษตรกร และคู่มือการปฏิบัติงานโครงการ

๖.๒ ส.ป.ก.ส่วนกลาง ส่งข้อมูลโรงเรียนและเกษตรกรตามแผนการดำเนินงาน ปี พ.ศ. ๒๕๗๐ ให้ ส.ป.ก.จังหวัด

๖.๓ ส.ป.ก.จังหวัด ประสานงานกับกลุ่มเป้าหมาย และชี้แจงแผนงานโครงการ

๖.๔ ส.ป.ก.ส่วนกลาง ชี้แจงแนวทางการดำเนินงานให้ ส.ป.ก.จังหวัด และผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบ

๖.๕ ส.ป.ก.ส่วนกลาง จัดสรรงบประมาณให้ ส.ป.ก.จังหวัด

๖.๖ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการ

๖.๖.๑ คัดเลือกโรงเรียนและส่งเสริมการดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน เพื่อการสร้างจิตสำนึกอนุรักษ์พันธุกรรมพืชและทรัพยากรให้กับเด็กและเยาวชนในโรงเรียนเขตปฏิรูปที่ดิน ให้เกิดการเรียนรู้ภายใต้กระบวนการสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน บูรณาการในการเรียนการสอน จัดทำแหล่งเรียนรู้ในรูปแบบสวนพฤกษศาสตร์ในโรงเรียน จัดทำองค์ความรู้ และสนับสนุนการใช้ประโยชน์พืชศึกษา

๖.๖.๒ การส่งเสริมเกษตรกรรายบุคคล หรือกลุ่ม/ชุมชน/พื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดิน ให้มีการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากร นำไปสู่การสร้างรายได้อย่างยั่งยืน และร่วมดำเนินงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น

๖.๖.๒.๑ สนับสนุนเกษตรกรให้เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรของศูนย์แม่ข่ายประสานงาน อพ.สธ. และศูนย์ประสานงาน อพ.สธ.

๖.๖.๒.๒ ดำเนินงานสำรวจทรัพยากรในแปลง ศึกษาสำรวจ จัดหา/ปลูก/ขยาย/รักษา/รวบรวมทรัพยากร สนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อเพิ่มศักยภาพ บันทึกข้อมูลทรัพยากรลงในฐานข้อมูลทรัพยากร สนับสนุนให้ใช้ประโยชน์พืช/ทรัพยากรเป็นผลิตภัณฑ์ สินค้าหรือบริการ หรือได้รับการยกระดับมาตรฐานตามศักยภาพ เช่น GAP , Organic Thailand , OTOP , SHA ฯลฯ

๖.๗ ส.ป.ก. ดำเนินงานโครงการฝึกอบรมปฏิบัติการงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น หลักสูตร ๔ ทรัพยากร เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ให้กับเกษตรกร ๕๙ ราย จาก ๑๙ จังหวัด (นำร่อง)

/๖.๘ ส.ป.ก...

๖.๘ ส.ป.ก.จังหวัด/ส่วนกลาง รายงานและติดตามผลการดำเนินงานโครงการ ผลการใช้จ่ายงบประมาณประจำเดือน

๖.๙ ส.ป.ก.จังหวัดเก็บรวบรวมข้อมูลความหลากหลายของทรัพยากรกายภาพ ชีวภาพ และวัฒนธรรมภูมิปัญญา เพื่อจัดทำฐานข้อมูลทรัพยากรโรงเรียนและเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

๖.๑๐ ส.ป.ก.จังหวัด/ส่วนกลาง บันทึกข้อมูล เก็บรวบรวมเพื่อเป็นฐานข้อมูล

๖.๑๑ ส.ป.ก.ส่วนกลาง ประสานและติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงาน และเผยแพร่ผลการดำเนินงานโครงการในภาพรวม

๖.๑๒ ส.ป.ก.จังหวัด/ส่วนกลาง สนับสนุนการเข้าร่วมประชุมวิชาการหรือการจัดนิทรรศการโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ

๖.๑๓ ส.ป.ก.จังหวัด/ส่วนกลาง เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานโครงการตามช่องทางต่าง ๆ

๗. ตัวชี้วัด

๗.๑ เชิงปริมาณ

๗.๑.๑ โรงเรียนในเขตปฏิรูปที่ดิน ได้รับการสนับสนุนวัสดุการดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนตามแนวทาง อพ.สธ. จำนวน ๙๕ โรงเรียน

๗.๑.๒ เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินได้รับการส่งเสริมตามแนวทางพระราชดำริ จำนวน ๕๙ ราย

๗.๒ เชิงคุณภาพ

๗.๒.๑ โรงเรียนในเขตปฏิรูปที่ดินมีพืชศึกษา/ทรัพยากรเด่น อย่างน้อย ๑ ชนิด/ด้าน

๗.๒.๒ เกษตรกรเป้าหมายที่น้อมนำแนวพระราชดำริไปปฏิบัติและได้ผลจริงไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๕

๗.๓ ผลสัมฤทธิ์

๗.๓.๑ โรงเรียนมีการใช้ประโยชน์จากพืชศึกษา/ทรัพยากรเด่น

๗.๓.๒ มีฐานข้อมูลทรัพยากรโรงเรียนในเขตปฏิรูปที่ดินและเกษตรกรนำร่องในเขตปฏิรูปที่ดิน

๗.๓.๓ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีรายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐

๘. งบประมาณ

รวมทั้งสิ้น ๒,๐๙๕,๓๐๐ บาท (สองล้านเก้าหมื่นห้าพันสามร้อยบาทถ้วน) ประกอบด้วย

๑๐.๑ พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ จำนวน ๒,๐๙๕,๓๐๐ บาท (สองล้านเก้าหมื่นห้าพันสามร้อยบาทถ้วน)

๙. ระยะเวลาดำเนินโครงการ

๑ ตุลาคม ๒๕๖๙ - ๓๐ กันยายน ๒๕๗๐

/๑๐. ผลที่คาดว่าจะได้รับ...

๑๐. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑๐.๑ โรงเรียนและเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ได้ร่วมสนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

๑๐.๒ เด็ก เยาวชน และเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน เกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

๑๐.๓ โรงเรียนในเขตปฏิรูปที่ดินสามารถดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนตามแนวทางของ อพ.สธ. ได้

๑๐.๔ เกษตรกรเกิดการอนุรักษ์และใช้ทรัพยากร ก่อให้เกิดความหลากหลายทางชีวภาพในเขตปฏิรูปที่ดิน